

104934

Onsdag 27. oktober 1993

N Y H E T E R

Arbeiderbladet • 19

Frontkjemper- heder knust

BAMBLE: Utstyrt med slegge og brekkjern gikk gruppa av Internasjonale Sosialister løs på det kjente frontkjemper-minnesmerket ved Ødegårdens verk i Bamble.

DE FJERNET OG ødela den massive bronseplaketten som hedret norske frontkjempere.

Aksjonen mot steinvarden i Rosland-skogene 500-600 meter nord for E18, skjedde på høylys dag, opplyser aksjonister til TA Gruppa består av folk fra Internasjonale Sosialister og uavhengige anti-rasister.

- I Europa har de høyreekstreme partiene og gruppene klart å bygge seg opp over langt tid, med vold, terror og drap på

innvandrere og meningsmotstandere som resultat. Selv her i Norge har vi flere partier som stilte til valg på ultra-nasjonalistisk og rasistisk grunnlag. Disse kreftene ønsker vi å bekjempe. Det er viktig for oss å hindre dem i å vokse seg sterkere, sier medlemmer av gruppa.

- Sist helg ble skandinaviske rasister og høyreekstreme jaget fra Haraldsheim i Oslo. Dette og liknende aksjoner viser veien fram for å bekjempe fasistene.

- *Hva skjer hvis det dukker opp*

nye minnesmerker?

- Vi vil fortsatt oppfordre folk

til å fjerne dem, svarer Kvist.

• ØRNULF HJORT-SØRENSEN

PERTTI
PALMROTH

LUXU

**Støvler for all s
væ i et materia
som puster**

FRONTKJEMPERE VIL HA FRED

STAVERN: De synes det er sårt at minnesmerker over frontkjemper som falt på tysk side under 2. verdenskrig ødelegges. Gjenlevende frontkjemperer har liten sans for at minnesmerker over deres falne brødre fra krigens dager ikke får stå i fred.

NILS JUL LANDE

– Det er synd at det finnes mennesker som bedriver hærverk på denne måten. Hvorfor i all verden kan de ikke la minnesmerket over frontkjemperne få stå i fred, det må da være andre og viktigere ting disse som står bak hærverket kan forstå seg, sier Arne Vik (73) fra Stavern.

Vik er i dag tilreisende for de gamle frontkjemperne fra Vestfold og Telemark. I går gikk han til anmeldelse av hærverket på minnesmerket ved Ødegården Verk i Bamble, et hærverk han sammenligner med gravskjending på en kirkegård. Trekker tilbake

Minnesmerket, eller rettere sagt bautaen, ble reist for omkring ti år siden på gården Rosland ved Ødegården Verk. I løpet av de siste ukene har medlemmer av grasrotbevegelsen Internasjonale Sosialister (IS) fjernet en bronseplate fra minnesmerket med inskripsjonen «Norges falne frontkjemperer og front søstre i 2. verdenskrig til minne. Vi som kom hjem hilser dere!»

– Bautaen er et minne – et midlertidig gravsted – over de som aldri kom hjem, våre brødre og søstre som falt på Østfronten. De fikk sin grav på et ukjent sted langt fra hjemlandet, hva var vel da mer naturlig enn at det ble reist et minnesmerke over disse menneskene. Vi ble kalt for nasister, mange som deltok var unge gutter, som ikke hadde rede på politikk og heller aldri sluttet seg til NS. Vi som overlevde og kom tilbake fikk stemplet nasister, men vi er verken nasister eller rassister, sier Vik som framholder at han er gammelt Arbeiderpartimedlem og han har også hatt tillitsverv innen partiet.

Nå ber han på vegne av frontkjemperne om at plata som ble fjernet fra bautaen bringes tilbake og at de som står bak utgjeringen kommer med en unnskyldning. Skjer det er han rede til å trekke anmeldelsen tilbake.

Ikke mange

En gang i året samles gamle frontkjemperer og andre til en minnestund ved bautaen i Bamble.

– Tidligere samlet vi omkring 200 mennesker, men tallet har gått nedover etter hvert som årene går. I år deltok bare 50–60 frontkjemperer i arrangementet, naturlig nok blir det stadig færre av oss frontkjemperer. I tillegg er det flere som er blitt så gamle og skrøpelige at de ikke klare å gå den kronglete og bratte bakken som fører opp til

GRAVSKJENDING: – Hærverket på frontkjempernes bauta i Bamble kan bare sammenlignes med gravskjending, mener frontkjemper Arne Vik. FOTO: INGE FJELDDALEN

minnesmerket, sier Vik.

Men hvorfor ble han frontkjemper, hvorfor kom han på feil side i krigen? I krigens første fase var han med å kjempe nettopp mot den tyske inn-trengeren.

– Årsaker er flere, blant annet

så vi en fare i at bolsjevikene skulle få fotfeste i Norge og vi ønsket å hjelpe vårt finske broderfolk mot det samme. Men vi var også frustrerte etter at vi måtte gi tapt for tyske okkuperanter, samtidig som konge og regjering dro til England.

– Nå blir det hevdet at nynasistene får innpass hos dere i dag. Hvilken kommentar har du til det?

– Det jeg med sikkerhet kan si, er at de nynasistene/nasjonalistene som har prøvd å få innpass hos oss, de blir sparket på dørr, sier

den tidligere frontkjemperen. På vegne av frontkjemperne ønsker han at de nå skal få fred etter 50 år. – Mitt håp er at de som kjempet på hver sin side under krigen etter 50 år kan anerkjenne hverandre, noen forsoning er kanskje verre å få til, sier Vik.

Sabotasjen politietterforskes

LANGESUND: Bamble lensmannskontor iverksatte i går etterforskning for å finne personene som står bak sabotasjen mot frontkjemperminnesmerket ved Ødegården Verk.

ØRNULF HJORT-SØRENSEN

I går formiddag ble en betjent sendt til skogs for å tråle seg fram til den karakteristiske store varden på en kulle i Rosland-traktene nord for E18, opplyser førstebetjent Karl A. Evensen til TA.

Sporjakt

– Vi er nødt til å se på denne saken som en vanlig politisak, som skadeverk. Vi vil nå forsøke å få rede på hvordan dette er utført

og om mulig sikre spor på stedet. På det grunnlaget vil vi forberede videre etterforskning.

– Legger dere store ressurser i dette?

– Det blir en fortløpende vurdering.

Blir anmeldt

Førstebetjent Evensen fikk i går en formell anmeldelse fra frontkjempermiljøet.

Bak det politisk motiverte anslaget mot nazi-samlingsstedet står en gruppe anti-rasister og medlemmer i grasrotbevegelsen Internasjonale Sosialister. Og gårdsdagens rapportasje i TA vakte betydelig oppsikt landet over.

Grovt

Det er vanlige holdninger at minnesmerker, uansett over hva, er noe man skal holde fingrene fra. Det gjelder også monumenter som har affeksjonsverdi for en større krets, som det heter i den aktuelle

MÅ ETTERFORKE: – Vi er nødt til å se på denne saken som en vanlig politisak, som skadeverk, sier førstebetjent Karl A. Evensen ved Bamble lensmannskontor.

lovbestemmelsen. Og etter den paragrafen er demonteringen og ødeleggelsen av minneplaketten ved frontkjempervarden å anse

som grovt skadeverk, sier førstebetjent Karl A. Evensen ved Bamble lensmannskontor.